

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก

อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

Public participation in the development of the Nong Mek Subdistrict Municipality,

Nong Han District, Udon Thani Province

ฟางสววย แก้วเกิดเคน¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเหลือ บุปผามาลา²

Fangsuay kaewkoedken¹ Asst. Prof. Dr.Boonluae Boobpamala²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1. ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลหนองเม็ก 2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลหนองเม็ก ที่จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และ 3. เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานีซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนผู้มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 6,532 คน โดยใช้สูตรของทาร์ยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 377 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และสัมภาษณ์ มีความตรงเชิงเนื้อหาตั้งแต่ 0.66 – 1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.968 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติเชิงอนุมานได้แก่ t – test และ F – test สำหรับเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลหนองเม็ก ที่จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานีในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาล พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ และระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาล พบว่าให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในด้านการบริหารหรือการวางแผนงาน ๆ รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพิ่มมากขึ้น ควรปรับนโยบายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อให้ประชาชนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อสังคมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน และทำให้ประชาชนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่ทางเทศบาลจัดขึ้น และหน่วยงานภาครัฐควรมีการกำหนดแผนการ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม การพัฒนาเทศบาลตำบล การมีส่วนร่วมของประชาชน

¹หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยพิชัยบัณฑิต

¹Master of Public Administration Department of Public Administration, Phichitbandit College

²อาจารย์ประจำหลักสูตรหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยพิชัยบัณฑิต

²Course Teacher in Master of Public Administration Department of Public Administration, Phichitbandit College

ผู้ติดต่อ, อีเมลล์: ฟางสววย แก้วเกิดเคน, fangsuai@hotmail.com

รับ 24 สิงหาคม 2567 แก้ไข 13 ตุลาคม 2567 ตอรับ 15 ตุลาคม 2567

ดำเนินงาน โดยให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตั้งแต่กระบวนการกำหนดแนวทางและวางแผนการพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน และมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางแก้ปัญหาของชุมชน

ABSTRACT

This research has the following objectives. To study public participation in the development of the Nong Mek Subdistrict Municipality. To compare public participation in the development of the Nong Mek Subdistrict Municipality based on personal characteristics. To propose guidelines for public participation in the development of the Nong Mek Subdistrict Municipality, Nong Han District, Udon Thani Province. This research is both quantitative and qualitative, with a sample group of 6,532 people aged 18 and over, determined using the Taro Yamane formula, resulting in a sample size of 377. Data were collected using questionnaires and interviews, with content validity ranging from 0.66 to 1.00 and reliability at .968. Data analysis involved descriptive statistics such as percentage, mean, and standard deviation for general information about the sample group, as well as inferential statistics including t – tests and F – tests for comparing public participation in the development of the Nong Mek Subdistrict Municipality based on personal characteristics.

The research findings are as follows:

1. Overall, public participation in the development of the Nong Mek Subdistrict Municipality, Nong Han District, Udon Thani Province, is at a high level.
2. In comparing public participation based on gender, no significant difference was found. However, respondents of different ages and education levels showed significant differences in participation at the .01 level, and respondents with different occupations showed significant differences at the .05 level.
3. Suggestions for enhancing public participation in community development include allowing citizens to provide useful information for management or planning purposes, increasing activities that support public participation, and adjusting policies regarding social responsibility to make citizens feel like a part of the community's responsibilities. This would help foster pride in the activities or projects organized by the municipality. Additionally, government agencies should establish operational plans that involve public participation from the initial stages of setting guidelines and planning community development, as well as in proposing solutions to community issues.

Keywords: Participation, Municipal Subdistrict Development, Public Participation

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญ 2560 ให้ประชาชนให้อำนาจมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 6 เมษายน 2560 ในรัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบัน เขียนคำว่า “มีส่วนร่วม” ไปถึง 22 ครั้ง มากกว่า รัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2540 ซึ่งเขียนไว้ 9 ครั้ง แต่เป็นรองรัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2550 ที่เขียนไว้ 34 ครั้ง ซึ่ง ในความเป็นจริงประชาชนส่วนใหญ่ก็ยังไม่ค่อยรู้ว่า รัฐธรรมนูญได้รับรองสิทธิให้ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องใดบ้าง ตามมาตรา 57(1) รัฐต้องอนุรักษ์ พื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงาม จัดให้มีพื้นที่สาธารณะ สำหรับการทำ กิจกรรม โดยต้องส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย ตามมาตรา 57(2) รัฐต้อง

อนุรักษ์ คุ่มครอง บำรุงรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ โดยต้องให้ประชาชน และชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์ด้วย ตาม มาตรา 63 รัฐต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งกลไก ส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการณรงค์ต่อต้านหรือชี้เบาะแสการทุจริตตามมาตรา 65 ในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟัง ความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วน ตามมาตรา 68 รัฐต้องอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาและเผยแพร่วัฒนธรรมต้องมีการป้องกันการบ่อนทำลาย และต้องส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมดำเนินการดังกล่าวด้วยตามมาตรา 74 รัฐต้องจัดให้มีระบบ แรงงานสัมพันธ์ หรือระบบความสัมพันธ์ระหว่างสหภาพลูกจ้างและนายจ้าง ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ตาม มาตรา 78 รัฐต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริต รวมทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่น ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชน (สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น, 2563, หน้า 2)

นอกจากจากนี้ยังได้บัญญัติไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้มีระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพทันสมัยโปร่งใสตรวจสอบได้ กระจายอำนาจและมีส่วนร่วมจากประชาชน ทั้งนี้การดำเนินนโยบายสาธารณะที่ประชาชนมีส่วนร่วมจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นเพียงใด ขึ้นอยู่กับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบของประชาชนเมื่อเกิดการพัฒนาท้องถิ่นแบบประชาชนมีส่วนร่วมก็จะเกิดการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล (Good Governance) หากภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองสูง นโยบายสาธารณะและ โครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นก็จะตรงตามความต้องการของประชาชน ทำให้เกิดพลังและประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ การพัฒนาท้องถิ่นก็จะไปอย่างรวดเร็ว นำความเจริญมาสู่ประเทศชาติ และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (บรรศักดิ์ อูวรรณโณ, 2554, หน้า 3)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศและในชุมชนให้เจริญก้าวหน้าจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลาย ๆ ด้านรวมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาคนในชุมชนมีความร่วมมือร่วมใจกัน และความเข้มแข็งพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ และยุคประเทศไทย 4.0 ท่ามกลางการเปลี่ยนทางเศรษฐกิจและสังคมในยุคปัจจุบัน อีกทั้งอินเทอร์เน็ตยังมีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการทั้งภาครัฐและเอกชนตลอดจนการดำเนินชีวิต ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญที่จำเป็นต้องมีการวางแผนเพื่อให้เกิดความร่วมมือในทุกภาคส่วนอันจะก่อให้เกิดการพัฒนาตามกรอบนโยบายของรัฐบาลไทยที่เริ่มมาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 – 2509) จนถึงปัจจุบัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) สนับสนุนให้มีการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรมและทันต่อสถานการณ์โดยเร่งปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถให้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐานแก่ประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมมีการเชื่อมโยงจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นได้อย่างมีบูรณาการและมีธรรมาภิบาลเพื่อรักษาเสถียรภาพทางสังคม และฟื้นฟูความเชื่อมั่นในรัฐเป็นการเสริมสร้างทุนทางสถาบันของประเทศ ซึ่งการปฏิรูปภาครัฐเป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญของไทยมาอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่คนในสังคมส่วนใหญ่มีความตระหนักรู้ด้านสิทธิมนุษยชน ภาครัฐจึงต้องพัฒนากลไกทางสถาบันที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัลและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการสาธารณะให้มีความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566, หน้า 6)

เทศบาลเป็นหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นที่ใกล้ชิดประชาชนปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริงและมีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะ และต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด การที่เทศบาลจะดำเนินการพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุดและมีความยั่งยืนมากที่สุดจำเป็นต้องทำอย่างเต็มที่เทศบาลต้องสร้างกระบวนการ

มีส่วนร่วมของประชาชนในการท้องถิ่นเพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นถือเป็นหลักสากลที่ได้รับการยอมรับในนานาอารยประเทศจนมีความสำคัญและเป็นเรื่องที่สำคัญในการปกครองประเทศของโลกประชาธิปไตย ปัจจุบันประเทศไทยของเราได้ให้ความสนใจต่อหลักการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาประเทศในแต่ละด้านทั้งด้านการเมืองสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม เพื่อเข้าสู่ระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม รวมถึงการเปลี่ยนแปลงการบริหารงานภาครัฐภายใต้แนวคิดการบริหารภาครัฐแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) และแนวคิดตามหลักการธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยที่ภาครัฐต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้ร่วมรับรู้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจร่วมทำงานและร่วมรับผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วม ไปจนกระทั่งถึงร่วมตรวจสอบ เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่าย (การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม, 2553, หน้า 17) การที่จะสร้างการมีส่วนร่วมที่เหมาะสมต้องทราบก่อนว่าเทศบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามากน้อยเพียงใดและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในระดับใด เพราะการร่วมมือของประชาชนเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาท้องถิ่นที่นำมาซึ่งการเสริมสร้างความมั่นคง และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในท้องถิ่น

เทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งการแบ่งเขตการปกครอง ออกเป็น 10 หมู่บ้าน เป็นหน่วยงานราชการหน่วยงานหนึ่งที่ปฏิบัติตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล และมีส่วนผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากทางเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี เห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาอันจะนำไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง ภายใต้แนวความคิดที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 เขียนไว้ในหมวดที่ 14 การปกครองส่วนท้องถิ่นในมาตราที่ 187 การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาลที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และเป็นที่ยอมรับการบริหารงานต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล (เทศบาลตำบลหนองเม็ก, 2567, หน้า 3)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวผู้ศึกษาในฐานะผู้ที่อาศัยในท้องถิ่น จึงมีความสนใจในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานีซึ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่าง ๆ เพราะหากสามารถสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนได้นั้น ก็จะมีการพัฒนาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านที่ดีขึ้น และจะนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริงเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นต่อไปในอนาคต

คำถามการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานีอยู่ในระดับใด
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานีที่จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกันหรือไม่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

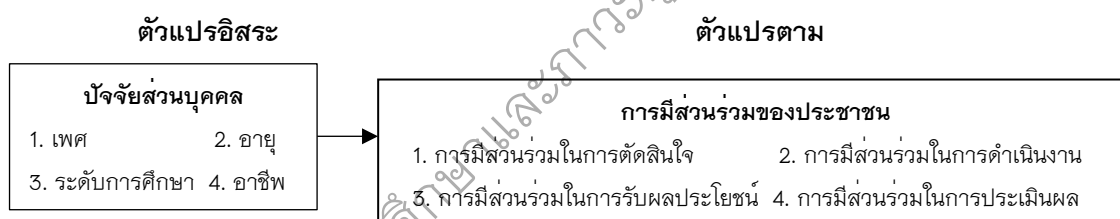
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานีที่จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

3. เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิด ในการศึกษาไว้โดยได้นำแนวคิดและทฤษฎีของ Cohen and Uphoff (1980, p. 6) การมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ประการ และตามแนวคิดทฤษฎีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วม โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้น (Independent Variable) และตัวแปรตาม (Dependent Variable) ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ คุณลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล ดังนี้ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี มาใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยได้กรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ผู้วิจัยได้เลือกใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อยู่ในรายชื่อตามทะเบียนบ้านอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ของเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี จำนวน 6,532 คน (เทศบาลตำบลหนองเม็ก, 2567, หน้า 1)

กลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนประชาชนที่อยู่ในรายชื่อตามทะเบียนบ้านอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ของเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี จำนวน 6,532 คน ผู้วิจัย ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มประชากรด้วยการใช้สูตรของ Yamane (1973, p. 1088) ที่ระดับ ความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 377 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานีโดยการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม 4 ข้อ โดยสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยเป็นแบบปลายปิด (Close ended question) ให้เลือกตอบในช่องที่กำหนด

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองหาน อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล จำนวน 40 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถาม จะมีคำตอบให้เลือกโดยใช้มาตรฐานวัดแบบลิเคิร์ต (Likert – type Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ มากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้

5 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด

4 หมายถึง มีส่วนร่วมมาก

3 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง

2 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

1 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานีโดยเป็นแบบคำถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากวิทยาลัยพณิชยการเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีรายชื่อในสำเนารวบรวมประชากร เทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี
2. การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานีด้วยตนเอง
3. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไป จำนวน 377 ชุด
– ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2567 ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2567

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ขั้นตอน โดยใช้วิธีการประมวลผลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์

ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล และตอบ วัตถุประสงค์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา สถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่และร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี สถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมานทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม โดยใช้สถิติ t – test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม และใช้สถิติ One – way ANOVA สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป และหากพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จะทำการทดสอบ ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ ตามวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's method)

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานีสามารถสรุปผลออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชากรที่พักอาศัย อยู่ในเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี จำนวน 377 คน จำแนกข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 51.70 มีอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 37.90 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 และมีอาชีพเกษตรกรจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 27.90

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานีจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 377 คน จำแนกออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาเป็นภาพรวมและรายด้านดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานีในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

2.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานีด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อ 8. เทศบาลได้เปิดโอกาสให้ท่านร่วมเป็นคณะกรรมการชุดต่าง ๆ เพื่อพิจารณาติดตามและประเมินผลการทำงาน รองลงมา คือ ข้อ 10. ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล เมื่อคณะกรรมการชุมชนเลือกกิจกรรมหรือโครงการที่ไม่ตรงกับการพัฒนาเทศบาล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 5. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลและแผนประจำปี

2.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานีด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อ 3. ท่านมีส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาเทศบาล รองลงมา คือ ข้อ 9. ท่านมีส่วนร่วมในการเชิญชวนให้คนในชุมชนเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางเทศบาลจัดขึ้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 4. ท่านมีส่วนร่วมเป็นกรรมการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมของทางเทศบาล

2.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานีด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในภาพรวมพบว่าอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อ 2. เทศบาลได้ร่วมกับประชาชนจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับงานด้านการศึกษา

ศาสนา กีฬา และกิจกรรมเยาวชนให้กับประชาชนในท้องถิ่น รองลงมา คือ ข้อ 3. ท่านได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการร่วม ทำกิจกรรมโครงการที่จัดขึ้นโดยเทศบาล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 8. ท่านเห็นว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนสามารถแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืน

2.5 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานีด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อ 6. ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการชุมชน เพื่อปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลให้มีความเหมาะสมกับชุมชน รองลงมา คือ ข้อ 7. เทศบาลมีการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อวางแผนและประเมินผลของเทศบาล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 1. ท่านมีส่วนร่วมสังเกตการณ์ การทำงานของผู้รับจ้าง ภายนอกที่มาทำงานให้กับเทศบาล

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานีที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลหนองเม็กไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีอายุ และระดับการศึกษาต่างกันจะมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลหนองเม็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลหนองเม็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

4. ข้อเสนอ แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานีให้ดียิ่งขึ้น

4.1 ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ ในด้านการบริหาร หรือการวางแผนงาน / โครงการต่าง ๆ รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพิ่มมากขึ้น

4.2 ให้ประชาชนมีส่วนร่วมเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อร่วมตัดสินใจปัญหาที่สำคัญของชุมชน และสามารถมีส่วนร่วมจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาตามความจำเป็นเร่งด่วนและความต้องการของชุมชน

4.3 หน่วยงานภาครัฐควรมีการกำหนดแผนการดำเนินงาน โดยให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตั้งแต่กระบวนการกำหนดแนวทางและวางแผนการพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน และมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางแก้ปัญหาของชุมชน

4.4 ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงผลประโยชน์จากการดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้จัดขึ้น เช่น ติดป้ายประกาศ หรือจัดประชุมร่วมกัน หรือประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ

4.5 ให้ประชาชนรู้สึกว่าได้ประโยชน์จากการมีส่วนร่วมทำแผน มีส่วนร่วมในการ เสนอความคิดเห็น เพื่อแก้ปัญหาของชุมชนมากขึ้น ซึ่งจะสามารถส่งผลให้คนในชุมชนได้รับการแก้ไขปัญหาที่มีการตอบสนองรับผลประโยชน์ร่วมกันอย่างทั่วถึง

4.6 ควรปรับนโยบายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้ประชาชนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อสังคมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน และทำให้ประชาชนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่ทางเทศบาลจัดขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม

ในการดำเนินงาน รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการพัฒนาชุมชน และเข้าใจว่าการมีส่วนร่วมของตนเองมีผลต่อการพัฒนาสังคมโดยรวมจึงทำให้ผลการมีส่วนร่วมออกมาในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ สายใจ แก้วบุญ (2560, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตำบลพระพุทธรักษา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในภาพรวมระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการวางแผนตัดสินใจ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามประเมินผล ยกเว้นด้านการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ธนิศร ยืนยง (2561, หน้า 89) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อ พัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ สอดคล้องกับ โสพิณ เจตนา และคณะ (2564, หน้า 95 - 107) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนในพื้นที่เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร พบว่า คณะกรรมการชุมชนในพื้นที่เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ และสอดคล้องกับ นงนุช คำแหง (2567, หน้า 132 - 143) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานี ที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลหนองเม็กไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีส่วนร่วมในชุมชนไม่ได้ถูกจำกัดโดยประเด็นทางเพศ ทุกคนมีโอกาสและความสนใจในการมีส่วนร่วมพัฒนาในลักษณะที่เท่าเทียมกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุ และระดับการศึกษาต่างกันจะมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลหนองเม็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะ คนรุ่นใหม่หรือผู้มีการศึกษาสูงมักมีความตระหนักรู้และความสนใจในเรื่องการพัฒนาชุมชนมากกว่า นอกจากนี้ ผู้ที่มีการศึกษาสูงอาจมีความรู้และทักษะในการเข้าถึงข้อมูลและทรัพยากรที่ทำให้พวกเขาสามารถมีส่วนร่วมได้มากกว่า และในส่วนอาชีพต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลหนองเม็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะการมีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการบริการสังคมหรือการพัฒนาชุมชนอาจทำให้คนในกลุ่มนี้มีความสนใจมากขึ้นในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนมากกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ โสภา แสงนิล และพิชัยรัฐ หมั่นดวง (2564, หน้า 95 - 107) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลหนองบัวลำภูอำเภอมือง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลหนองบัวลำภู อำเภอมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลโดยภาพรวมพบว่า เพศระดับการศึกษา และตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ นงนุช คำแหง (2567, หน้า 132 - 143) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอมือง

จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ที่จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกันการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ กุสุมา เขียวเพกา (2560, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลร่อนทอง อำเภอบางสะพาน จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ พบว่า เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่มี อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน ส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ พระวัชชัย สนธิธรม (2561, หน้า 89) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ ปิ่นอรรถ บุนนาค และคณะ (2562, หน้า 198 – 211) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา และควรให้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการของชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนา
- 1.2 ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลตำบลหนองเม็ก และควรให้มีส่วนร่วมในโครงการก่อสร้างที่เทศบาลได้ดำเนินการ
- 1.3 เทศบาลตำบลหนองเม็กควรจัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องมือ เครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ ของกลุ่มแม่บ้านเพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชนในท้องถิ่น และ เทศบาลควรจ่ายค่าตอบแทนของรางวัลให้แก่ประชาชน ที่ได้เข้าร่วมโครงการต่าง ๆ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน/จังหวัดอุดรธานีกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลอื่น ๆ
- 2.2 ควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนด นโยบายของชุมชนต่อไปในอนาคต
- 2.3 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี
- 2.4 ควรมีการศึกษาปัญหาในแต่ละด้านเพิ่มเติมของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

เอกสารอ้างอิง

- กฤษมา เขียวเพกา (2560). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในองค์การส่วนตำบลร่อนทอง อำเภอ
บางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม. (2553). การดำเนินงานการมีส่วนร่วมของสำนักปลัดกระทรวง วิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี. สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- เทศบาลตำบลหนองเม็ก. (2567). ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลตำบลหนองเม็ก. สำนักงานทะเบียน เทศบาลตำบล
หนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี.
- ธนิศร ยืนยง (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อ พัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์ ร.ป.ม.
สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นงนุช คำแหล้. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลป่าไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัด
หนองบัวลำภู. วารสารเสถียรวิทย์ปริทัศน์, 4(2), 132 – 143.
- พระธวัชชัย สนธิธมโม. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว
จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ ร.ป.ม. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ปัทมทัต บินขุนทด และคณะ. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอเมือง
จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ, 6(1), 198 – 211.
- โสพิณ เจตนา. (2564). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนในพื้นที่เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร.
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ร.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- โสภา แสงนิล และพิชัยรัฐ หมื่นด้วง. (2564). การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานของโรงพยาบาล
หนองบัวลำภูอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู. Journal of Roi Kaensarn Academi, 6(8), 95 – 107.
- สายใจ แก้วบุญ. (2560). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตำบลพระพุทธ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด
นครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ร.ป.ม. กรุงเทพฯ: สถาบันรัชต์ภาคย์.
- สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น. (2563). คู่มือการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน. กรุงเทพฯ:
ฝ่ายบริหารงานทั่วไป สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น (สน.ปท.).
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13
(พ.ศ. 2566 – 2570). สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). *Participation place in rural development: Seeking clarity through specificity, world development*. New York: Cornell University.
- Yamane, T. (1973). *Statistic: An introductory analysis (3rd ed.)*. New York: Harper and Row.